

UNITED NATIONS

NATIONS UNIES

”200 år av fred i Sverige”

--

**Anförande av FN:s vice generalsekreterare Jan Eliasson
vid firandet av Sveriges Nationaldag**

Skansen, Stockholm, 6 juni 2014

**Eders majestäter, Eders kungliga högheter,
Kära nationaldagsfirare här på Skansen, i övriga Sverige och i
världen.**

**Den 12 juli förra året lyssnade jag på 16-åriga Malala i FN:s
generalförsamling. Hon var flickan från Pakistan som kämpat
för alla flickors rätt till utbildning och som skjutits i huvudet av
extremister - men som mirakulöst hämtat sig. Hon talade inför
värdens nationer, oberörd av hot, orubblig i sina övertygelser.
Hon sade "Ett barn, en lärare, en bok och en penna kan förändra
världen". Hon möttes av en stående ovation och många garvade
diplomater fick tårar i ögonen.**

**Jag berättar detta för att påminna om att inget är självklart
när det gäller fred, utveckling och mänskliga rättigheter. Vi har
en ständig uppgift att värna våra värderingar, bygga upp våra
samhällen och arbeta för fred och ett liv i värdighet för alla.**

**I år firar vi 200 år av fred i Sverige – inga krig sedan 1814
mot yttre fiender, inga inbördeskrig. Det har varit hårt slit bakom
tidigare generationers bygge av vårt land på fredens, rättvisans
och demokratins grund. Deras arbete har skapat en trygghet
och en välfärd som är få länder förunnade.**

2014 är också ett annat minnesår. Det är 100 år sedan första världskriget bröt ut. Ett krig som utlöstes av ett politiskt mord i Sarajevo, som spreds som en löpeld och som ledde till massdöd i skyttegravarna i Europa.

Ur första världskriget växte extrema politiska krafter fram som ledde till ett förödande andra världskrig och till Förintelsen. 1914 – 1945 är en av världshistoriens mörkaste perioder.

1945 skapades FN. 1948 antogs deklARATIONEN om mänskliga rättigheter. Under efterkrigsåren startade arbetet för enighet i Europa. Kolonialvärlden skakades. Folken i Asien och i Afrika fick till slut sin frihet. När Muren föll samman 1989 släppte äntligen kalla krigets kramper.

Årtiondena sedan dess har inte varit så fredliga som vi hoppats. Konflikterna på Balkan och i Afrika har varit öppna sår. Vi ser alltför ofta extremism och brutalisering - som senast mot skolflickorna i Nigeria. Den arabiska våren blev en stormig vinter. Kriget i Syrien är en humanitär katastrof och en belastning för FN och dess säkerhetsråd, som har ansvar för fred och säkerhet. Ojämligheter har skapat murar mellan och inom nationer. Vi har inte lyckats skapa fred med Moder Jord, med vår natur, som vi allvarligt brandskattat.

Ändå har mänskligheten gjort framsteg bort från fattigdom, sjukdomar och brott mot mänskliga rättigheter. FN:s millenniemål har varit verktyg för utveckling. Vi kommer nästa år i FN att förnya dessa till hållbara utvecklingsmål. Nästa år ska också världens stater göra åtaganden för att möta det existentiella hotet mot vårt klimat. Vi har ingen Planet B.

Under de gångna månaderna har vi känt ökad oro i världen. De kalla vindarna blåser också i vår närhet. I Ukraina-krisen vill vi nu se ansvarstagande för nationens enhet och för fred, grundat på folkrätten och fredlig lösning av tvister.

Hos oss alla krävs nu vaksamhet men också lugn. I tider som dessa förstår vi vad 200 år av fred har betytt för vårt land. Nu är det viktigare än någonsin att stå upp för samverkan och säkerhet.

Men vi måste också stå upp för tolerans, jämlikhet och obrottslig tro på alla människors lika värde. Att leva i samhällen som våra nordiska, där samarbete och fredliga lösningar är självklara, är ett privilegium. Vi har en plikt att tillsammans fortsätta att bygga ett Sverige vi kan vara stolta över. Att skapa denna gemenskap i en tid av migration och internationell rörlighet över gränser är en historisk och krävande utmaning.

De starkaste och mest vitala samhällena i framtiden kommer att vara de som tar emot och väl samverkar med sina nya medborgare i en anda av ömsesidig respekt. Främlingsfientlighet leder till splittring och uppdelning av människor i farliga ”vi-och-dom ”-kategorier.

Sverige är en del av världen - men världen är också en del av Sverige. Ett öppet och utåtvänt Sverige är ett rikare Sverige. Hemma och ute flyter samman. Att bygga starka samhällen är bidrag till fred och säkerhet. Och att finna goda internationella lösningar på globala problem ligger i vårt nationella intresse.

Under mina år som FN:s vice generalsekreterare vid Ban Ki-moons sida har jag stärkts i min övertygelse om det internationella samarbetets nödvändighet. Jag kan erkänna att jag känt besvikelse och frustration bland syriska flyktingar i Libanon och bland våldsoffren i Afghanistan, i Somalia och i Mali.

Men jag har också under denna tid känt glädje och hopp. Och jag har fått mycket inspiration. Från FN-stadgan och Dag Hammarskjölds gärning. Från ungdomar som Malala. Från kvinnor på jämlikhetens barrikader. Från barnmorskor på Afrikas mödrakliniker. Från journalister, som med risk för sina liv kämpar för fri information. Från fredsbevarare och humanitära medarbetare på farliga uppdrag över hela jorden. Det är dessa förebilder och vardagshjältar som visar att vi aldrig får ge upp hoppet och arbetet för en bättre värld.

Under dessa resor i världen hämtar jag alltid kraft från mina rötter i Sverige, från familj och vänner och från de erfarenheter och värderingar som gjort vårt land till ett land att älska – ett Sverige i Världen, ett Sverige med Världen som spegel och inspiration.

****